

25.11.2024 28. helluntain jälkeisen viikon maanantai

Päivän epistola

”Suuressa taloudessa ei ole vain kultaisia ja hopeisia astioita, vaan myös puusta ja savesta tehtyjä. Toiset on tarkoitettu arvokkaaseen, toiset arkiseen käyttöön. Siitä, joka puhdistaa itsensä kaikesta tuollaisesta, tulee arvokkaaseen käyttöön sopiva astia, pyhitetty, isännälleen hyödyllinen ja kaikkiin hyviin tarkoituksiin käyttökelpoinen. Karta nuoruuden kiihkoa ja pyri tasapuolisuuteen, uskoon, rakkauteen ja rauhaan niiden kanssa, jotka vilpittömin sydämin pyytävät avukseen Herraa. Pysy erossa typeristä ja asiattomista väittelyistä; sinähän tiedät, että niistä syntyy riitoja. Herran palvelija ei saa riidellä, vaan hänen on oltava ystävällinen kaikille, taitava opettamaan ja kärsivällinen, niin että hän lempeästi ojentaa vastustelevia. Ehkäpä Jumala antaa heidän mielensä muuttua, niin että he tulevat tuntemaan totuuden ja selviävät Paholaisen ansasta, johon tämä on heidät vanginnut pakottaakseen heidät tahtoonsa.” (2. Tim. 2: 20 – 26)

Erilaiset astiat tarkoittavat Kirkon jäseniä. Heitä on erilaisia, niin arvokkaita kuin halpoja. Viimemainitut voivat ”puhdistautua”, siis muuttua katumuksen ja Jumalan sekä lähimmäisen rakastamisen kautta. Silloin heistä voi tulla arvokkaita, Jumalalle hyödyllisiä. Tällöin seurakunnan jäsen on todellinen uskova.

Paavali kehottaa Timoteusta oikeaan toimintatapaan, jossa korostuu rauhallisuus, tasapuolisuus, usko ja rauha. Seurakunnan jäsenten tulee ”vilpittömin sydämin pyytää avukseen Herraa”. Kyse on omastatunnosta. Ihmisen on toimittava sillä tavalla, että hänen omatuntonsa ohjaa hänen toimintaansa eikä hän toimi vastoin omantunnon ohjausta.

Paavali ohjaa Timoteusta välttämään ”typeriä ja asiattomia väittelyitä”. Tällä hän viittaa väärin opettajien toimintamalliin (kts. myös. Tit. 3: 9 – 10; 1. Tim. 6: 3 – 5). Oikean opettajan on oltava ystävällinen, taitava opettamaan, kärsivällinen ja lempeä.

Paavali kuitenkin toivoo väärin opettajien mielen muuttumista. Hän osoittaa näin, että pelastus on mahdollista kaikille, jopa väärin opettaneille. Hän itse on hyvä esimerkki, kuinka väärästä opettajasta tulee hyvä opettaja. Nuoruudessaan Paavali vainosi kristittyjä, nyt hänestä oli tullut ensimmäisen vuosisadan tärkein kristillinen opettaja. Totuus, jonka väärin opettajien tulisi oppia tuntemaan, on Jumalan ilmoittama totuus. Sen vastakohta on näiden väärin opettajien opetus. Paavali näkee, että väärät opettajat tekevät työtä Paholaiselle.

Päivän evankeliumi

”Jeesuksen lähestyessä sitä paikkaa, mistä tie laskeutuu Öljymäen rinnettä alas, koko opetuslasten joukko alkoi riemuissaan suureen ääneen ylistää Jumalaa kaikista niistä voimateoista, jotka he olivat nähneet. He huusivat: - Siunattu hän, kuningas, joka tulee Herran nimessä! Taivaassa rauha, kunnia korkeuksissa! Muutamat fariseukset sanoivat väkijoukon keskeltä Jeesukselle: ”Opettaja, kiellä opetuslapsiasi!” Mutta Jeesus vastasi: ”Minä sanon teille: jos he olisivat vaiti, niin kivet huutaisivat.” Kun Jeesus tuli lähemmäksi ja näki kaupungin, hän puhkesi itkuun sen tähden ja sanoi: ”Kunpa sinäkin tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on! Mutta nyt se on sinun silmiltäsi kätkeyty. Vielä tulet näkemään ajan, jolloin viholliset rakentavat ympärillesi vallin, saartavat sinut ja käyvät kimppuusi joka puolelta. He murskaavat maan tasalle sinut ja sinun asukkaasi. Sinuun ei jätetä kiveä kiven päälle, koska et tajunnut etsikkoaikaasi.” (Luuk. 19: 37 – 44)

Opetuslapset ylistivät ”Jumalaa kaikista niistä voimateoista, jotka he olivat nähneet”. Tämä viittaa Jeesuksen aikaisempaan toimintaan (Luuk. 4: 18 – 19; 7: 22). Köyhille on ilmoitettu hyvä sanoma, vangeille on julistettu vapautusta, sokeille näkönsä saamista. Vanhan testamentin ennustus (Jes. 61: 1 – 2) on käynyt toteen.

Opetuslasten ”huuto” on Vanhasta testamentista (Ps. 118: 26, Sak. 9: 9). Tapahtuma kuvaa kuninkaan tuloa. Näin ajatus Jeesuksen kuninkuudesta on toteutumassa (Luuk. 1: 32; 18: 38 – 40), Hän on Daavidin poika. ”Joka tulee” viittaa Johannes Kastajan opetuslasten kysymykseen Jeesukselle: ”Oletko sinä se, jonka on määrä tulla” (Luuk. 7: 19). Jeesus käskää Johanneksen opetuslapsia kertomaan Johannekselle, mitä ovat nähneet: erilaisten sairaiden parantumisen, kuolleiden herättämisen henkiin ja ilosanoman julistamisen köyhille (Luuk. 7: 22). ”Taivaassa rauha” paljastaa yhden osan Jeesuksen toiminnasta, Hän oli tuomassa rauhaa miehille ja naisille. Taivas tässä yhteydessä tarkoittaa Jumalaa. Kristuksen pelastusteko ristillä tuo rauhan ihmisten ja Jumalan välille.

Ketkä olivat mukana tässä tapahtumassa? Luukkaan evankeliumi mainitsee vain opetuslapset. Luukas ei kuitenkaan määrittele tässä, ketä opetuslapsiin kuuluu. Se luku voi olla kaksitoista tai seitsemänkymmentä tai enemmän. Jos katsomme Matteuksen tekstiä, niin hän toteaa, että ”ihmisiä oli hyvin paljon” (Matt. 21: 8). Johannes antaa ymmärtää, että pääsiäisjuhille tullut suuri joukko ihmisiä meni Jeesusta vastaan (Joh. 12: 12 – 13) ja fariseukset todistivat, että ”koko maailma juoksee hänen perässään” (Joh. 12: 19).

Fariseukset kutsuvat Jeesusta opettajaksi, mutta he vastustavat hänen opetustaan. Vanhurskaan Simeonin ennustus: ”monet israelilaiset kompastuvat ja monet nousevat. Hänet on pantu merkiksi, jota ei tunnisteta” (Luuk. 2: 34) toteutuu tässä.

”Kivet huutaisivat” perustuu profeetta Habakukin ennustukseen ”seinäkiven huutamisesta” (Hab. 2: 11). Jos opetuslapset olisivat hiljaa, niin nämä kivet huutaisivat syyttömän Jeesuksen tulemisesta Jerusalemiin. Kivillä on iso osuus Jeesuksen puheissa ja opetuksissa Luukkaan evankeliumin loppupuolella (Luuk. 19: 44; 21: 6; 20: 17).

Tekstimme loppuosa käsittelee Jeesuksen murhetta siitä, mikä on Jerusalemin kohtalo. Kaupunki, jonka nimi tarkoittaa rauhaa, ei tunnista Jeesuksen tuloa, Häntä, joka on Jumalan rauhan edustaja (vrt. Luuk. 13: 34 – 35). Vanhan testamentin profeettojen kohtalo oli esikuva siitä, mitä Hänelle oli tapahtuva. Tässä on esillä Jeesuksen murhe Hänen tullessaan Jerusalemiin. Vastaavanlainen kertomus on Luukkaalla hieman myöhemmin, kun Jeesus viedään Jerusalemissa – Hänen kuolemaansa (Luuk. 23: 27 – 31).

”Rakentavat ympärillesi vallin” tuo mieleen todellisen historiallisen tilanteen, vuonna 70 tapahtuneen Jerusalemin hävittämisen. Mutta Jeesuksen sanoilla on syvempi ajatus. Hän nähtävästi viittaa profeettojen kertomuksiin aikaisemmista Jerusalemin tuhosta. Nyt Jerusalemin uskonnolliset johtajat toistavat saman virheen kuin heidän esi-isänsä profeettojen aikana.